

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MAIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pilic, A. Popa, Gh. Spățăceanu, Elena Dr. toianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului d'dactic, iar pentru comitele școlare și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Naționalismul învățătorilor români.

La constătuirea din urmă dela Casa Școalelor d. ministru Dr. C. Anghelescu a spus că întreținându-se cu un înalt personaj, bărbat de școală francez, a declarat că învățătorii francezi in majoritate sunt — comuniști. (Vezi reportagiul din „Viitorul“.)

D. Dr. C. Anghelescu a făcut această comunicare însoțind de laude pe învățătorul român, tare în naționalism ca stânca de granit. Desigur a aplaudat toată adunarea și la aplause ne asociem și noi din tot sufletul. De comunism ni-e silă parcă să vorbim, atâta doar voim să spunem și de astă dată că țara ca și față de soldați are o datorie de implinit față de învățători, ca o datorie față de ea însași, constatându-li-se calitațile.

Când învățătorul e un element atât de prețios, dată fiind situația lui de a împrăștia lumină, care trece prin prisma naționalismului său curat, e de datoria țării să-i ridice prestigiul și nu ne gândim de-a dreptul numai la salariu. Avem intuiția clară, că învățătorul nu-și poate pe deplin implini misiunea națională din o sută și o mie de picioare, unele mici, altele mari unele inevente stării noastre, altele cari se pot delătura, unele cari depind de împrejurări, altele cari depind de oameni.

Revistele învățătoarești — sunt multe — tratează per extenso greutățile.

Și revenind la învățătorii francezi (les instituteurs francașes) întrebăm nu cumva comunismul lor provine dintr'o stare...

tească și nu din cauza dorințelor nesatisfăcute cum a fost cazul în Ungaria pe timpul bolșevicilor de acolo?

Altfel să le lăsăm acestea în judecata istoriei și a sociologilor, dacă am scris ceva, e pentruca să comentăm spusele d. ministru Anghelescu și să înfățișăm și să subliniem patriotismul colegilor noștri și cu acest prilej să arătăm că doresc în țara aceasta o situație mai bună, nu deadreptul numai materială, ci o situație de prestigiu conformă cu misiunea lor, altfel mult trimbițata cultură nu va putea propăși,

Toma Cocișiu.

Munca pentru dezvoltarea gustului de citit.

Un popor care nu citește totdeauna e în stare de inferioritate. Rămâne în urmă. E îndărăt cu un ceas, cu un secol, cu o epocă întreagă. Timpurile de persecuție a cărților de cultură, au fost cele mai întunecate din istoria omenirii.

Revisimentele în viața unui popor le dă cartea.

Sunt cărți, cari au creiat hotărâtoare stări de spirit și-au prefăcut adânc cugetul și viața unei națiuni. O carte e o putere, mai tare decât fulgerul furtunii și de cât ura dărâmatoare a nebunilor. Ea creiază și construște. Evanghelia a bătut firele iubirii în urzeala firelor vieții.

Gustul de citire se trezește și se dezvoltă în viața cea fragedă. În primele faze ale dezvoltării,

Omului, atunci când creerul este încă plastic și se poate imprima în el orice mai ușor.

Aceasta este o condiție de care trebuie să ținem seamă ca misionari ai culturii populare, naționale românești.

Americanii au biblioteci bogate până și pentru copiii de doi ani.

Nu cred că ne-om putea plânge și acum ca altă dată că nu avem cărți potrivite pentru copii și tineret, către care dela început ne-am îndreptat ochii.

Scoala primară e singurul așezământ de cultură și educație pus la îndemână poporului și supus unei riguroase obligativități. Către acest așezământ, deci trebuie să ne îndreptăm privirile. După cât se știe până azi cultura e singurul mijloc, care face deosebirea între indivizi, cultura este unica salvare a nenorociților din marile masse ale popoarelor.

Pentru ajungerea acestui scop, va trebui ca de pe băncile școlii elevul absolvent să iasă cu un gust format pentru cultură. Fiecare elev intrat în societate să fie un agent de cultură în satul său. Un căutător de cărți și un năzuitor spre mai bine.

Când s'a născut în el această năzuință suntem siguri că va continua cu cititul și după sfârșirea anilor de școală.

Când o școală va da nu numai scrisul-citit mecanic și o listă de cunoștințe oarecare, ci și un gust de citire sănătoasă și-a făcut toată datoria. Opera ei nu va rămânea sterilă, ci se va continua singură și sigură,

Dându-se această deprindere spre citire liberă din anii tineri, rămâne în toată viața omului ca un izvor de mângâiere intimă și ca o unealtă de perfecționare culturală auto didactică.

Țăranul nostru nu citește că n'a avut dela cine dobândi gustul cititului în copilărie, la școala satului nu i-s'a cultivat interesul pentru citirea liberă a cărților frumoase. Ba acolo chiar i-s'a ucis acest avânt seaca și moarta bucheriseală. Nu i-s'a insuflat gustul de citire fiindcă nici învățătorii în majoritatea cazurilor nu l'au avut, nu-l au nici astăzi în multe locuri, n'au entuziazmul cărții și nu-l au pentru că nu l'au căpătat dela școalele la cari au învățat. „Entuziasmul din entuziasm se naște.” Acela va fi mare învățător care semănând generozitate și culegând daruri și bani pentru copii, va plăti cu ele puterea bunelor cărți și o va folosi cu grijă gentru urcarea sufletului celor mici pe suișul greu al culturai omenești.

Câteva cărți bune pot forma o bibliotecă bogată care să fie comoara deschisă a satului, mai mare decât toate comorile de sub pământ și de deasupra pământului. Aceste cărți însă trebuie să le citim.

Până să ajungă copiii a citi singuri, cărțile alese trebuie să se citească de învățător în clasă, în șezători anume, în ceasuri de lectură și de cânt. Un ceas pe zi pentru această citire va fi mai rodnic pentru suflet decât ceasurile de învățatură de multe ori și în multe locuri monotone, nepricepute și nepotrivite temperamentului și realității copilului.

Șezătoarea de altfel are în ea ceva atavic milenar, de mii de ani omenirea a simțit nevoia, ca seara la vatra focului să spună povești și să mai discute una alta. Azi trebuie făcut ceva în spiritul ei.

Americanii, Englezii și Francezii au odoptat de multă vreme anumite clipe pentru lecturi.

La noi se poate fixa fără hotărârea centrului care e covârșit de administrația culturai școlare, un ceas pe săptămână în afară de program, pentru citirea cu copiii. La ora fixată, s'ar aduna toți copiii în jurul bibliotecii și formându-le sufletul cu o introducere vrăjită, ai începe să le citești cu un accent pătrunzător. Citind o bucățică dintr'o carte, care într' adevăr interesează și farmecă sublimul suflet al tinerelor vlăstare, ne vom vedea asaltați de zeci de ceasuri pentru a continua mai departe, sau a le da de citit pentru acasă.

E bine ca citirea să fie pasionată, dar să nu se lungiască niciodată până la obosirea cugetului. Intreruperile să fie făcute cu meșteșug de narator, ca sufletul copilului să aștepte cu înflăcărat interes citirea mai departe a basmului neisprăvit. Iarna să se citească la sobă; vara sub cer, la umbra unui copac, sub ramuri, între flori, sau lângă apa vie a satului.

Să facem să se simtă în adânc nevoia de cultură, iar cartea să stea alături de codrul de pâine în traista păstorului nostru.

De mânecate, când plugarul își încarcă carul pentru câmp, dășaga lui trebuie să ducă în holdă, pe miriște, ori pe arătura întinsă, cârticica populară pe care trebuie s'o pregătească arta, munca și sacrificiul.

Pe masa de mâine a casei țărănești, trebuie să stea o carte și să vie cinstită și binefăcătoare, gazeta populară.

Sunt cărți care cuprind neprețuite comori de imagini și poezie.

Citirea cărților de către învățător are avantajul pedagogic că interesează pe toți copiii și că din multele rânduri ale istorisirii, nu rămâne nimic neluminat și nelimpizat, nici o idee, nici o noțiune.

Altfel nu vor citi. Copiii preferă fericirea unui joc agitat, hoinăreala pitorească pe uliți, scalda în gărla satului și viața hai hui în natură, ori cărei citiri recomandate. Gârla și fluierul mierlei din pădure îi subjugă mai mult decât cartea și revista de erudiție copilărească. Numai pe încetul și cu răbdare se poate forma un exelent gust de citire. Trezirea gustului de citire se împlinește, dar citind tu. Învățătorul trebuie să se devoteze până la sacrificiu acestui ceas de lectură și magnetizare pentru carte.

Școala cea mai puternică e aceea, care a trezit gustul pentru carte. Acesta poate e și scopul celor șapte ore de muncă ai muceniciei învățătoarești. Să insuflă dragoste religioasă pentru carte, ca pururea să trăiești cu ea, să te hrănești din spiritul ei și să-ți fortifici viața cu puterea gândurilor care au creiat-o.

(Va urma.)

Ion Raica Inv. dir.

Multe de toate.

Paralizia infantilă.

Iată ce s-a pus în calea lucrărilor noastre din școală. O boală, care atinge în deosebi pe copii mici, dar s'au dat cazuri în Germania, de s'au îmbolnăvit și adulți. Boala face ravagii în colțul nostru din Europa.

Microbii intră în organism prin cavitățile nasului, se crede,

insă, că nici calea gastro-intestinală nu e exclusă de a face drum boalei.

O scurtă perioda de incubație e urmată de febră, de paralizia unei grupe de mușchi, care paralizie e tratată cu electroterapie.

După cât se vede nici doctorii nu sunt prea bine întemeiați asupra boalei.

Caz de boală mai aproape de noi e ori a fost la Sighișoara.
Carpatin.

Școlile mixte în Rusia.

Geo London, ziaristul de curând întors din Rusia scrie asupra condițiilor de viață în școlile mixte sovietiste:

„Până acum cinsprezece zile școlile își țineau cursurile în aer liber. Una din ele ținea cursurile într'o pădurice în apropierea Moscovei. Am vizitat-o și am rămas surprins de ceea ce înseamnă o școală mixtă sovietistă unde nici-o grijă de pudoare nu există. Băieți și fete toți la un loc, nu au nimic de ascuns: astfel cer legile culturii fizice. S'a explicat și părinților și copiilor că disprețul convențiilor burgheze este baza însăși a învățământului în U. R. S. S. Cu atât mai rău dacă unii părinți retrograzi se revoltă. Și-apoi copii nu aparțin părinților, ci Statului. Copilul este „obiectul” Statului: una din bogățiile lui naturale întocmai ca grâul sau alte cereale. De aceea dascălii nu ezită a spune copiilor că se pot libera oricând vor de tutela părintească și bine-înțeles mulți copii atrag la nevoie atenția părinților că autoritatea acestora asupra progenerii e relativă, cu consimțământul liber al copiilor, consimțământ asupra căruia copii pot ușor reveni.

Din Bihor.

Dl. Victor Lazar ar fi spus în ședința consiliului județean din Bihor, că învățământul numai e ținut în spirit moral creștin fiindcă învățământul e îndeplinit de către învățători nevrăstnici.

Dacă învățătorii din Bihor, au o revistă a lor, și mi-se pare că au, ni-ar plăcea să celim care e opinia lor?

Carpatin

Partea oficială.

Toate ordinle și circularele, ce se vor publica în partea această a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

Obiect: *Comemorarea Regelui Ferdinand I.*

No. 2894—1927

Vă atragem și noi atențiunea asupra circularei On. Minister privitoare la comemorarea neuitatului nostru rege Ferdinand I, care trebuie să aibă loc în ziua începerii cursurilor școlare. Domnii directori școlari își vor da toate nizuințele ca să satisfacă pe deplin și în mod demn celor dispuse în sus citată cir-

Obiect: *D. P. Petrescu e numit inspector general*

No. 2890—1927.

În temeiul ord. Onor. Minister Nr. 127.473-1297 Vă facem cunoscut, că Ministerul a aprobat, ca D-l P. Petrescu, insp. școlar primar de circumscripție, să fie delegat cu începere dela 15 Octomvrie 1927, cu atribuțiuni de inspector general primar al Reg. IV Sibiu.

Obiect: *Folosirea hărților tipărite* de editura „Globus” din Sibiu,

No. 2791—1927

Vă comunicăm spre știre copia ordinului, On. inspectorat No. 14985—1927.

„Intemeiați pe ordinul Onor. Minister No. 102955—1927, Vă facem cunoscut, că hărțile pentru învățământul istoriei și geografiei, în școlile particulare și minoritare, tipărite de către societatea de editură „Globus” din Sibiu, și cari au aprobarea Ministerului, dată pe baza avizelor O. Cons. Perm anent No. 1382 și 2274—1925 (ord. 70144 și 89670—1925, nu vor fi oprite de a se întrebuița și mai departe, — până la epuizarea stocului existent, — dacă aceste hărți sunt alcătuite conform normelor avizelor de mai sus ale Consiliului Permanent.

Se revine deci asupra ordinului No. 56748 din 26 Iunie a. c.

No. 2304—1927.

Vă trimitem spre știre și conformare copia ordinului On. Inspectorat No. 11514—1927.

„Avem onoare a Vă comunica mai jos ordinul Onor. Minister de Finanțe cu No. 167789 din 30 Iunie a. c. privitor la reținerea și vărsarea impozitului proporțional de către autoritățile la facturile mici precum urmează:

„În conformitate cu dispozițiunile art. 15 § 3 autoritățile sunt obligate să rețină și să verse la tezaur impozitul cuvenit la contractele de executări de lucrări, provizionări, furnituri etc.

„Intrucât sunt și furnituri de valori mici cari se efectuează cu facturi, ce trebuiesc vizate de Ad-ție și pentru ușurarea atât a furnizărilor, cât și a serviciului acelei Ad-ții financiare, Ministerul incuviințează, că la toate facturile pentru cumpărături mici, autoritățile să rețină impozitul și să-l verse lunar Administrației financiare.

„Vârșarea impozitului se va face cu un borderou in dublu exemplar din care unul însoțit de recepisă să servească ca justificare autorității respective iar celalalt Administrației financiare.

Pe facturi se va face mențiune că impozitul proporțional s,a incasat de Adminnistrația financiară sub recepisa No. „.....”

Obiect; *Timpul de serviciu militar al tinerilor cu termen redus.*
No. 2794—1927

Comunicăm spre știre copia ordinului On Inspectorat No. 15826—1927.

Intemeiați pe ordinul On. Minister No. 113709—1927. Vă facem cunoscut, că Ministerul de Răsboiu, Marele Stat Major, in urma intervenției Ministerului Instrucțiunii, ne face cunoscut cu adresa 9135 din 1 Septembrie a. c. următoarele.

Potrivit art 4 din legea asupra ofițerilor de rezervă, tinerii cu termen redus art. 52 și 53, cari nu vor absolvi școlile pregătitoare de ofițeri, respective subofițeri de rezervă, urmează a face la corpuri întreg serviciul militar sub arme.

Potrivit art. 55 din legea de recrutare și art. 4 din legea asupra ofițerilor de rezervă, tinerii cu termen redus, cari nu vor reuși la examenul de ofițeri, respective subofițeri de rezervă, vor fi menținuți la serviciu și vor putea trece după 6 luni, un al 2-lea examen, când neobținând certificatul, vor face termenul de serviciu militar întreg, pentru care au fost recrutați.

Față de aceste dispozițiuni categorice, Dl. Ministru de Războiu, a hotărât a nu se face nici o derogare dela dispozițiunile legii.

REVIZORATUL ȘCOLAR AL JUD. ALBA.

No. 2892—1927.

CONVOCARE.

On. membrii ai Corpului didactic dela școalele primare de stat și grădinile de copii din acest județ sunt convocați la conferințe oficiale, cari se vor ține în seria următoare: **Vineri 28 Octombrie în Aiud**

cu învățătorii din plășile Aiud, Ocnele Mureșului și Teiuș, Sâmbătă 29 Octomvrie în Alba Julia cu învățătorii din plășile Ighiu, Sebeș și Vințul de Jos, Luni 31 Oct. în Abrud cu învățătorii din plasa Abrud.

Program:

1. Intenzificarea culturii în masele populare.
2. Asociația de asigurare.
3. Chestiunea căminului.
4. Eventual alte chestiuni de interes școlar-dăscălesc.

Toate conferințele se vor începe fix la orele 9 a. m. și se vor ține în localurile școlaelor de stat din respectivele localități. Domnii subrevizori școlari respectivi sunt asemenea invitați a lua parte la aceste conferințe. Neparticiparea atrage după sine aplicarea de sancțiuni. Revizor școlar, M. Sasu.

ȘTIRI.

* Salarele de pe luna curentă au fost ordonanțate; azi s-au expediat chitanțele.

* Asociația „Mariana” a învățătorilor români din județul Năsăud în ziua de 26 Octomvrie a. c. își serbează jubileul de 50 ani de activitate. Cu acest prilej se vor aranja la Bistrița frumoase festivități.

* Examenele de bacalaureat au luat sfârșit. Ultimile statistici oficiale anunță, că proporția celor promovați este de 44,10 la sută. Adică au reușit 1865 din 4219 candidați.

On. Minister al Instrucțiunii a întocmit o lungă decizie privitoare la atribuțiunile tuturor organelor de control din învățământul primar.

La direcțiunea generală a acestui învățământ se vor înființa state personale în care se va însemna lunar activitatea școlară, extra-școlară și însușirile didactico-administrative al fiecărei persoane de control școlar.

** Domnii învățători-secretari ai comitetelor noastre școlare sunt rugați cu insistență să stăruiască încontinuu ca comitetele să-și achite abonamentele la revistă. Cele mai multe comitete nu ne-au trimis până acuma nici-un ban deși ne apropiem către sfârșitul anului.*